

EDITORIAL

Hiluagan nga ipasulong an reporma ha tuna ngan perdihon an gerra ni Duterte ha kabaryuhan

Atubangan han ginpakusog nga brutalidad han todo nga gerra ni Duterte ha kabaryuhan, kinahanglan mapahimugso han masa nga parag-uma ngan mga rebolusyunaryo nga pwersa an usa nga hiluagan nga kagiusan para ha reporma ha tuna komo importante nga butagtok han bug-os nga kapas nga pag-ato ha pasista nga rehimen.

Gin-gamit an absoluto nga gahum, iginpatok ni Duterte an paghahadi han teror ha bug-os nga nasud. Ha naglabay nga mga bulan, dako kaupay nga mga sundalo ngan pulis an ginbuhian niya agud dasmagan o palibutan an burubug-os nga komunidad, halungkaton an mga balay ngan himuon an makalalangot nga mga terorista nga karatan. Pinakamabangis ini ha mga prubinsya han Negros ngan Samar, sugad liwat ha Surigao del Sur, Compostela Valley ngan Bukidnon.

Diri mamenos ha 35 nga lider parag-uma ha mga baryo an ginlanat ngan waray pahimatngon nga ginpatay tikang Disyembre 2018. Waray-paglain nga gin-akusaran an mga parag-uma ngan minorya nga kaapi o tagsuporta han Bagong Hukbong Bayan, iginparada ngan ginpapagawas nga mga "sinurender." Pirit nga ginpapasundalo an mga lalaki o kun diri man pwersahay nga ginpapatrabaho o ginpapatindog han mga detatsment han mi-

"Ipasulong...", sundan ha paypay 1

PNP, gin-ambus ha Mt. Province

GIN-AMBUS HAN BAGONG Hukbong Bayan (BHB)-Mt. Province an nag-ooperasyon nga tropa han Philippine National Police (PNP) nga nag-atentar nga isabotahe an pagsalin-urog han ika-50 nga anibersaryo han BHB hadton Marso 29.

Ginpabuthan han mga Pula nga mangaraway an mga pulis dapit alas-9 han aga ha Mt. Gonggong-o ha bungto han Bauko. Usa nga pulis an namatay ngan usa an samaran. Hadton Marso 31, ginpabuthan liwat han yunit han BHB an mga pulis ngan sundalo nga nagsunod ha yunit nga naglansar han opensiba ha Mt. Makilakilat, Tadian.

Ha Panay, unom nga operasyon nga haras an iginlansar han BHB. Ginlalakipan ini han mga pagpabuto ha detatsment han CAFGU Active Auxiliary ha Barangay Osorio I, San Remegio, Antique hadton Marso 15 ngan 19; ha mga pwersa han CAFGU

"PNP...", sundan ha paypay 3

litar.

Puno han kamabangis an gerra ni Duterte ha katuyuanan nga mawarayan determinasyon an katawhan nga umato ngan paluhuron hira ha iya tiraniya. Labaw pa ini nga magigin mabangis atubangan han plano niya nga limbungan an eleksyon ngan padagmiton an pagtukod han butad nga paghahadi nga dik-tadura agud solohon an burukrata-kapitalista nga dambong.

Kinahanglan naton perdhon an brutal nga gerra ni Duterte ngan pakyason an iya ambisyon nga pasista. Upod han iya mga kakunsabo, kinahanglan hiya pagbatunon ngan sirutan ha diri na maihap nga mga krimen ha katawhan. Lakniton naton an mga pagbinuwa ngan ilusyon nga ginhablon ni Duterte ngan han iya mga upisyal ha militar ngan pulis ngan ibuksas an ira kabangisan.

Agud pakyason an todo nga gerra ni Duterte kontra ha katawhan, importante kaupay nga tagdamo nga bumangon an katawhan ha kabaryuhan ngan maglansar han mga pakigbisog ha ekonomiya ngan pulitika. An ira kontrapyudal, pati

na an kontra-imperyalista nga mga pakigbisog nga pan-ekonomiya diri maibubulag, sararigan ngan pam-parayhak ha ira kontrapasista nga pakigbisog agud depensahan an ira mga demokratiko nga katungod. Kinahanglan naton tagan-pagtagad an ira pag-aantos ngan ig-undong an ira kaupayan agud pandayon an ira mapan-ato nga diwa.

Importante nga pukawon ngan tagdamo nga pagiuson an masa nga parag-uma agud ipasulong an mga panmasa nga pakigbisog agud pahimub-on an plete ha tuna ngan interes ha pautang, pahitas-on an suhol han mga trabahador ha uma, magkaada han makatadungan nga presyo han mga produkto han mga parag-uma ngan isahon an produksyon pinaagi han mga bataan nga porma han kooperasyon. Ini hira yawe nga parte han minimum nga programa han Partido para ha reporma ha tuna. An maksimum nga programa han pagdidistribwer han tuna poyde nga igpatuman ha mga rebolusyunaryo nga base nga purok kun diin kaya ini nga madumara ngan madepensahan.

Landaw nga iginpapakita han mga kampanya para ha reporma ha tuna an pagkakaiba han pasista nga

rehimen ngan rebolusyunaryo nga kagiusan, han mga pwersa nga naniniyupi ngan nagpapakuri ha masa nga parag-uma ngan han mga naghihingyap nga matalwas hira ha kakurian ngan tapuson an ira katiniyupi.

Hul-os nga ginpapalandaw hini nga mga kampanya an buwa nga "reporma ha tuna" ni Duterte ngan an iya palisiya han hiluagan nga kumbersyon ngan panlulupot han tuna. Ginpapalandaw liwat an panakip-butas ngan mapan-uwat nga pankaupayan nga pitad han reaksyunaryo nga rehimen sugad han *conditional cash-transfer program* (4Ps), an PaMaNa ngan Kalahi-CIDSS nga mga proyekto nga pam-pahusay agud tahuban an hilarum nga sosyo-ekonomiko nga pagkukuri nga nahiaaguman han katawhan.

Kinahanglan himuon ini nga mga kampanya kadungan han iba pa nga kampanya agud ipahunong an liberalisasyon han pag-iimport han mga produkto nga agrikultural nga naghihibang ha produksyon ngan kita han masa nga parag-uma, para ha subsidyo han estado ha butnga han kathuraw, agud ig-insister nga ibalik an pondo nga *coco levy*, agud atuhan an pagsakob han mga *megadam*, erport ngan iba pa nga mapanhibang nga proyekto nga imprastruktura, agud balabgan an reklamasyon han tuna ha mga ligidhan-dagat, an mga operasyon nga plantasyon ngan pagmimina, agud depensahan an anestratal nga katunaan ngan iba pa nga kampanya agud ig-undong an katungod ngan kaupayan han masa nga parag-uma ngan minoriya nga katawhan.

Ha maabot nga mga bulan, kinahanglan mas maduruto naton nga ipasulong ini nga mga kampanya. Kinahanglan seguruhon ha ngatanan nga balitang han pagmumuno nga naipapatuman an mga responsabilidad ha pagpasulong han mga panmasa nga pakigbisog. Lahusan naton an nahimo na hadto ngan dad-on ha bag-o nga balitang an mga pakigbisog han parag-uma.

Agud ipasulong ini ngatanan, kinahanglan buligan naton an masa nga parag-uma nga mag-organisa han ira mga asosasyon o padig-unon an mga natukod na ha balitang

Bolyum L Ihap 7 Abril 7, 2019 Igin-gagawas an <i>Ang Bayan</i> ha yinaknan nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray ngan Ingles. Nakarawat an <i>Ang Bayan</i> han mga kontribusyon ha porma han mga artikulo ngan balita. Gin-aaghat liwat an mga mambarasa nga magpaabot han mga suson ngan rekomendasyon ha ikauuswag han aton mantalaan. instagram.com/progressiveviews @prwc_info fb.com/groups/prwcnewsroomv2 cppinformationbureau@gmail.com	Gin-uunod Editorial: Hiluagan nga ipasulong an reporma ha tuna ngan perdhon an gerra ni Duterte ha kabaryuhan 1 Pulis, ginharas ha Mt. Province 1 NPA50 ngan gerra han katawhan 4 Kadaugan han mga parag-uma 5 Pondo para ha kathuraw, igawas 5 Presyo han humay, sibuyas, kopra 6 Mandatory ROTC, gintipahan 6 Mga residente han Marawi, nagrali 7 2 nga konsultant han NDFP, gin-aresto 7 Ngirhat han SEMPO 8 8 pa, ginpatay ha Marso 9 Pan-gigipit ha parag-uma ngan katutubo 10 300, nag-ebakwet ha Samar 10 Mga komunidad, gindasmag han AFP 11 Unyonista, iligal nga gin-aresto 11 Atake ha mga upisina ngan misyon 12 Perwisyo han pribatisasyon 12 Presensya-militar han US 14 Atuhan an Oplan Samadhan 14 An <i>Ang Bayan</i> igin-gagawas duha kabeses kada bulan han Komite Sentral han Partido Komunista ng Pilipinas

han baryo, interbaryo, bungto ngan distrito agud ig-isa an ira kapas para duruyog nga ipakigbisog an ira mga ungara. Agud maisa an produksyon, poyde nga tukuron an mga grupo o kolektibo ha pagtrabaho ngan iba pa nga porma han pagbubligay. Poyde nga tirukon, magpalutaw o igtalaan an pondo agud buligay nga isahon an produksyon.

Kinahanglan naton seguruhon nga madinaugon nga naipapatuman ini nga mga kampanya. Kinahanglan kongkreto nga maamkon han masa nga parag-uma pinaagi han kolektibo nga pakigbisog an mas hitaas nga kita, mas dako nga suplay han pagkaon ngan mas maupay nga kundisyon ha pakabuhian. Kinahanglan ipasulong an kabakyang nga kampanya para ha literasiya, numerasiya, kalibsugan ngan kultura ngan iba pa nga pitad agud batunon an ira kaupayan.

Ha pagpasulong hini nga mga kampanya, natatagan-kinabuhian an pag-ato han masa nga parag-uma ha pasista nga pan-gigipit han mga reaksyunaryo nga armado nga pwersa. Mas nagigin militante hira ha pagdepensa han ira demokratiko nga katungod.

Ha butnga han paghahadi han teror, matindog ngan mahiluag an usa nga gamhanan nga kontrapasista nga kagiusan ha kabaryuhan. Kaparte ini han usa nga hiluag nga nagkakaurusa nga prente kontra ha tiraniya ni Duterte. Kinahanglan

hul-os nga karayhak nga atuhan an todo nga panmuyoy ha kabaryuhan.

Kinahanglan hugot an pagbubligay, koordinasyon ngan pagtinabangay han mga asosasyon nga parag-uma, sugadman han magkalin-lain nga sektor ha bug-os nga nasud. An kada baryo nga aatakihon ni Duterte kinahanglan depensahan han ngatanan. An kada pasista nga karat-an kinahanglan ibuksas ngan kundenaron han ngatanan.

Ha pagpasulong han mga pakigbisog nga kontrapyudal ngan kontrapasista, gintitirok han masa nga parag-uma an gahum tikang ha ira organisado nga kusog. Kaupod an iba pa nga organisasyon masa han mga kabatan-unan, kababayin-an, kabataan ngan mga aktibista nga pankultura, nagseserbi an mga asosasyon nga parag-uma nga pundasyon ha pagtitindog han mga komite nga rebolusyonaryo ha baryo—an batakan nga yunit han demokratiko nga gubyerno han katawhan.

Ginbubug-os an mga rebolusyonaryo nga asosasyon nga parag-uma ha pagpasulong han rebolusyon agraryo ngan para liwat pumartisipar ha armado nga pakigbisog. Ha pagkab-ot han mga kadaugan ha mga pakigbisog nga kontrapyudal, labaw nga naaaghat an masa nga parag-uma nga hukas-ha-kasingkasing nga pumartisipar ha armado nga pakig-away ngan ihatag dinhi

an waray tubtuban nga suporta.

Tikang ha mga asosasyon han parag-uma ginbubug-os an mga yunit pandepensa-ha-kalugaringon nga nabulig ha pagpapatuman han mga palisiya ngan ordinansa nga ginpadig-on han mga lokal nga komite nga rebolusyonaryo. Ginbubug-os an mga yunit han milisya han katawhan komo lokal nga mga yunit han BHB nga naghihimo han ginerilya nga pakig-away han masa agud ipasulong an hiluagan nga armado nga pakig-away kontra ha pangangatake han pasista nga tropa han kaaway.

Samtang ginbubuligan an masa nga parag-uma ha pagpasulong han ira mga pakigbisog, kinahanglan maungod nga pakusgon han BHB an pakiggerra nga gerilya ngan mas makusog ngan mas susu nga birahon an kaaway. Targeton an pinakalanong nga mga pasista, sirutan hira para ha ira mga krimen, tapuson an pasista nga pagparayaw ngan pakusgon an determinasyon han katawhan ha ira pag-ato. Lipulon an mga yunit han kaaway ngan kumpiskahon an ira mga armas.

Ha paglalansar han hiluagan nga pakigbisog han masa nga parag-uma ngan pagpasulong han armado nga rebolusyon, piho nga maungbawan han katawhan ngan han ira mga rebolusyonaryo nga pwersa an brutal nga gerra ni Duterte ngan mapapakyas an larang niya para ha usa nga pasista nga diktadura. **AB**

"PNP..." *tikang ha paypay 1*

hadton Marso 19; mga detatsment han CAA ha Barangay Igococ, Sibalom ngan Barangay Tubudan, San Remigio ha pareho nga prubinsya hadton Marso 24; ngan ha mga pwersa han PNP ha Barangay Boloc, Tubungan, Iloilo hadton Marso 30.

Ha Western Samar, ginpabuthan han mga Pula nga mangaraway an istasyon han PNP ha Barangay Poblasyon, Motiong, Samar hadton Marso 11 ngan detatsment han 87th IB ha Barangay Can-aponte, San Jose de Buan. Usa nga pulis an napatay ngan duha an samaran.

Tulo nga aksyon militar naman an naisumat han BHB-Northern Negros. Kalakip dinhi an operasyon haras kontra ha 12th IB-CAFGU ha Sityo Pulupangyan, Barangay Bug-ang, Toboso hadton Marso 19 ngan ha usa nga yunit han AFP ha Sityo Fuentes, Mabini, Escalante City hadton Marso 21.

Hadto liwat nga Marso 21, gindis-armahan han BHB an mga elemento han RPA/SCAA ha Sityo Mayana, Ba-

rangay Bago, Don Salvador Benedicto. Nakakumpiska an BHB han lima nga pistola ngan mga bala.

Pito nga aksyon militar naman an iginlansar han BHB-North Central Mindanao tikang Marso 2 tubtub Abril 5. Kalakip dinhi an mga operasyon nga haras kontra ha 58th IB ha mga bungto han Salay, Claveria ngan Lagonglong, Misamis Oriental. Lima nga sundalo an napatay ngan usa an nasamaran. Ginpabuthan liwat han BHB an 23rd IB ha Buenavista, Agusan del Norte ngan 8th IB ha Impasug-ong, Bukidnon kun diin usa nga sundalo an napatay.

Hadton Marso 15, pito nga sundalo han 8th IB an nasamaran ha operasyon demolisyon han BHB ha New Tubigon, Barangay Busdi, Malaybalay City. Ha pareho nga adlaw, gin-gamaan han BHB an usa pa nga yunit han 8th IB ha Sityo Magawa, Barangay Bulonay, Impasug-ong kun diin usa nga sundalo an napatay.

Duha kabeses ginparalisa han BHB an kompaniya nga Davao Agriventure Corporation hadton Marso 10 ngan Abril 5 ha Bukidnon. Nakumpiska han BHB an usa nga *shotgun* ngan mga bala. **AB**

NPA50: Gerra han katawhan, tubtub ha kadaugan

Pinakahitaas nga pagsaludar an ginpapaabot han Komite Sentral han Partido Komunista ng Pilipinas (PKP) ha mga Pula nga kumander ngan mangaraway ha ika-50 nga tuig han pagkatukod han Bagong Hukbong Bayan (BHB).

Ha pahayag hini, ginpasidunggan han PKP an mga kadaugan han BHB ha naglabay nga lima kadekada ha paglalansar hini han gerra han katawhan. Ginsaludaran liwat han Komite Sentral an ngatanan nga bayani ngan naghilad han kinabuhi ha paglalansar han rebolusyon. Ginkilala hini an mga beterano nga Pula nga mangaraway nga nagseserbi ngan padayon nga nasuporta ha armado nga pakigbisog.

Kadungan hini nagpagawas liwat han pahayag an magkalain-lain nga panrehiyon nga yunit han BHB ngan mga sikreto nga organisasyon masa komo pagsaludar ngan panawagan nga labaw pa nga ipasulong an gerra han katawhan ha bug-os nga nasud.

Gintagan-duon ni Ka Ariel Montero han BHB-North Eastern Mindanao Region an magdinaugon nga aksyon militar han BHB ha naglabay nga tuig. Sobra 200 aksyon militar ha rehiyon an nailansar hadton 2018 ngan nakakumpiska hin 27 nga higtaas nga kalibre nga pusil.

Samtang, nakaglansar naman han 120 aksyon militar an BHB-North Central Mindanao. Resulta hini, 124 an nailista nga napatay ha mga elemento han AFP ngan 93 an nasamaran. Sigon kan Ka Norcen Mangubat han Komite Rehiyon ng Partido ha NCMR, waray maperdi an armado nga kusog han katawhan ngan padayon ini nga nakakaungbaw ha luyo han pokus ngan sustenido nga operasyon han AFP.

Ginkundenar naman han Komite Rehiyon ng Partido ha Negros an paghinambog han AFP ha pagkadakop kan Fr. Frank Fernandez ngan Cleofe Lagtapon. Sering nira, tungod hini labaw pa nga nangangalas an mga Negrense ngan bug-os nga katawhan.

Nagsaad an PKP ha rehiyon nga kab-uton an hustisya para ha mga biktima han pasista nga panlalasurbo han rehimen ha isla, kaupod an mga biktima han masaker ha Sagay

ngan ha iginlansar hini nga Oplan Sauron/SEMPO ha kabug-osan han isla.

Ha Panay, iginsumat han Komite Rehiyon ng PKP nga diri mamenos ha 50 an kaswaliti ha mga tropa han AFP ha rehiyon ha bug-os nga tuig. Ayat ha mga mangaraway dinhi nga maungbawan an mga kaluyahan agud labaw pa nga ipasulong an gerra.

Ginkundenar naman han BHB-Eastern Visayas an padayon nga panmuypoy ngan brutal nga panmatay han reaksyunaryo nga rehimen ha rehiyon. Maabot ha 15 an biktima han pampulitika nga panmatay samtang yukot-yukot an pwersahay nga napaebakwet ha Samar ngan Leyte tungod ha militarisasyon.

Ha pahayag han Komite Rehiyon han PKP ha Timog Katagalugan, iginpanawagan hini an pagperdi ha larang han pasista ngan tirano nga rehimen US-Duterte ngan himuon an makakaya agud ibagsak hi Duterte.

Ginsaludaran naman ni Ka Cleo del Mundo han BHB-Quezon an mga Pula nga kumander ngan mangaraway ha paglalansar nira han mga armado nga aksyon nga nagbantad ha Southern Luzon Command han AFP ngan lokal nga naghahadi nga klase hadton 2018. Nakakumpiska han magbakod nga pusil, nawakay an mga higamit militar han 85th IB ngan nakagdurot han damo nga kaswalti ha kaaway an mga Pula nga mangaraway ha naglabay nga tuig.

Sigon naman ha Komite Rehiyon ng PKP ha Cagayan Valley, padayon nga naaamkon han hukbo han katawhan an suporta han masa tungod kay nakatungtong ang pakigbisog hini ha mga nasyunal ngan demokratiko nga hingandoy han katawhan.

Sering hini, nagios na an BHB ha maabot 500 nga baryo ha 60 nga bungto ha unom nga prubinsya ha bug-os nga Cagayan Valley ha presente. Ha naglabay nga duha katuig, nakaglansar an mga Pula nga mangaraway dinhi hin 52 nga taktikal nga opensiba, kun diin nakakumpiska an BHB han magbakod nga riple nga armas, pistola ngan iba pa nga higamit militar. Diri mamenos ha 168 an napatay ha ranggo han kaaway. Padayon liwat nga nakagpahilug han base nga masa.

Sigon kan Ka Filiw han Cordillera People's Democratic Front, diri madidiwara an importante nga amot han rebolusyunaryo nga kagiusan ha pagpasulong han mga minoriya ha katungod nga magdesisyon-ha-kalugaringon ngan demokrasya.

Diri mahingangalimtan han katawhan an mga iginlansar nga kampanya han BHB kontra ha kontrasyal nga gios ha ira mga komunidad. Nagin kaparte liwat an BHB han murayaw nga pagresolba ha mga diri pagkakaintindihay han mga tribu ha rehiyon ngan pagsisiro ha mga kawatan ngan mapanhibang nga mga proyekto nga mina.

Komo pakikig-urusa ha bulawanon nga anibersaryo, naglansar han dalikyat nga rali an gatus-gatos nga kaapi han NDF-Metro Manila hadton Marso 25. Serye han mga pag-aaram ngan operasyon pinta ngan dikit naman an ginhimo han mga tsapter han Kabataang Makabayan ha Ilocos ngan Panay ngan Liga ng Agham para sa Bayan ha bug-os nga bulan han Marso.

Samtang, nagpaabot han mensahe han pakikig-urusa an Christians for National Liberation-Northern Luzon, Kabataang Makabayan-Timog Katagalugan ngan Partido Komunista han French State. Nagkaada liwat han selebrasyon an upisina han NDFP ha Amsterdam, The Netherlands hadton Marso 31.

AB

Mga kadaugan han mga parag-uma ha Cagayan ngan Capiz

NAKAAMKON HAN MGA kadaugan an mga parag-uma han Maayon, Capiz ka-human makigdayalogo ha walo nga komersyante-usurero han nasering nga bungto hadton Marso 26. Pumartisipar ha dayalogo an 250 nga parag-uma tikang ha 12 nga barangay han Maayon. Ginpangunahan han Kahublagaan sang mga Mangunguma kag Mamumugon sa Uma sa Capiz (Kammaca), tsapter han Pamanggas-Kilusang Magbubukid ng Pilipinas ha prubinsya.

Landaw nga kadaugan han mga parag-uma an pagpahimubo han kada bulan nga interes ha pautang tikang 6-8% ngadto ha 5%. Kadungan hini, igin-insister han mga parag-uma nga igpatas han mga komersyante-usurero an presyo han pagpalit han produkto han mga parag-uma ha presyo hini ha sentro nga bungto. Waray pumirma an ngatanan nga mga komersyante-usurero ha kasarabutan sanglit igin-insister han mga parag-uma nga maghimo han usa pa nga dayalogo. Nagin saksi ha dayalogo an mga kandidato nga nadalagan ha lokal nga gubyerno nga tumindog nga mabulig ha mga parag-uma tubtub han ira makakaya.

Syahan nga nakikigdayalogo

hadton Oktubre 2018 an mga parag-uma agud ipahimubo an interes ha kada bulan nga pautang ngadto ha 3% sakob han upat kabulan, pagtanggap han interes ha pautang kun may kalamidad, pagpalit han mga produkto basar ha presyo hini ha sentro nga bungto ngan iba pa.

Samtang, nainsister han mga parag-uma ha Cagayan Valley an diri pagbabayad han interes ha pautang ha panahon han mga kalamidad. Resulta ini han dayalogo giutan han 800 nga parag-uma tikang ha Baggao ngan kahigrani nga mga bungto han Gattaran, Amulong, Alcala ngan Sto. Niño ha pito nga komersyante-usurero hadton Marso 15 ha San Jose, Baggao. Ginpangunahan han Baggao Farmers

Association (BFA) an dayalogo.

Ha pagsunod ha kasarabutan, diri nagsusukot an komersyante-usurero han interes kun naalkanse han tubtub 50% o mas hitaas pa an parag-uma durot han kalamidad. Klaro nga iginplastar han BFA an kompyutasyon han ira gastos ha produksyon tanding ha ira kita, kun diin naipakita nira nga alkanse na hira bisan waray pa kalamidad.

Sugadpaman, waray magkasarabot an mga parag-uma ngan komersyante kun san-o an pagtikang han lugpop han kasarabutan. Igin-insister han mga parag-uma nga luggupon hini an anihan hadton Septyembre 2018, kun san-o grabe nga nanlasurbo an bagyo nga Ompong ha Baggao. Karuyag han mga komersyante nga luggupon han kasarabutan an mga kalamidad nga tidaraon na la. Inakto nga tagatuhay han dayalogo hi Msgr. Gerry Perez. Lumingkod liwat ha erestorya an Sangguniang Bayan han Baggao. AB

Pondo para ha kathuraw, igin-insister nga ipagawas

YANA NGA TUIG, mahiaagum han kathuraw an 11 nga prubinsya han Mindanao (Zamboanga del Norte, Zamboanga del Sur, Zamboanga Sibugay, Misamis Occidental, South Cotabato, Sultan Kudarat, Dinagat Islands, Surigao del Norte, Maguindanao, Sulu ngan Tawi-Tawi) samtang 26 naman an ha Luzon (Abra, Benguet, Kalinga, Apayao, Mountain Province, Ilocos Norte, La Union, Pangasinan, Bataan, Nueva Ecija, Zambales, Metro Manila, Cavite, Laguna, Quezon, Marinduque, Occidental Mindoro, Oriental Mindoro, Romblon, Palawan, Albay, Camarines Norte, Camarines Sur, Catanduanes, Masbate ngan Sorsogon). Trese nga prubinsya liwat ha Visayas an mahiaagum han kathuraw (Aklan, Antique, Capiz, Guimaras, Iloilo, Negros Occidental, Negros Oriental, Siquijor, Biliran, Eastern Samar, Leyte, Northern Samar ngan Samar).

Sigon ha sumat han Department of Agriculture (DA) hadton katapusan han Marso, naabot na ha P4.35 bilyon an balor han mga produkto nga agrikultural nga nadestroso, kun diin P2.69 bilyon an humay ngan P1.66 bilyon an mais.

Hadton Marso, nagdeklara na han *state of calamity* an Zamboanga City, Zamboanga Sibugay,

Pagadian City, North Cotabato, Maguindanao, Rizal ngan Occidental Mindoro. Naabot na ha P600 milyon an balor han destroso ha sektor han agrikultura ha Pagadian, Kidapawan City, North Cotabato ngan Occidental Mindoro. Pinakaapektado hini nga mga prubinsya an mga humayan. Ha Bicol, namemeligro nga madestroso an 79,000 kaektarya han humayan ngan maisan ha unom nga prubinsya. Maapektuhan hini an masobra 45,000 nga parag-uma han humay ngan 29,000 nga parag-uma han mais.

Igin-insister han Kilusang Magbubukid ng Pilipinas nga igawas na han mga lokal nga gubyerno an pondo pankalamidad hini atubangan han nagkukusog nga kathuraw ha nasud. Sering hini, diri sadang an limitado nga *cloud seeding* nga ginhimo han DA. Kadungan hini, ginkundernar han grupo an kainutilan han National Irrigation Administration nga maghimo han mga pitad kahuman tagan an ahensya han dako nga pondo para ha libre nga irigasyon. Samtang nanlalarurbo an kathuraw, kinahanglan suportahan han gubyerno an mga parag-uma pinaagi han paghatag han kadagmita nga ayuda nga pagkaon ngan alternatibo nga mapakabuhian. AB

Presyo han humay, sibuyas ngan kopras, pahitas-on!

DIRUDIRETSO AN PAGBAGSAK han presyo han humay, sibuyas ngan iba pa nga lokal nga produkto nga agrikultural ha syahan nga kwarto han 2019. Durot ini han waray ulang nga pag-iimport han nasering nga mga produkto ilarum han liberalisado nga negosyuhay.

Tikang ha sumobra-kumulang P20/kilo hadton naglabay nga tuig, nakada ha P14/kilo na la an presyo han lokal nga humay hadton Marso. Direkta ini nga epekto han bag-o pa la nga naipasar nga balaud para ha liberalisasyon ha importasyon han bugas.

Nagkahulugan ini han mas grabe nga kakurian ngan gutom ha damo nga parag-uma labipa nga nagpapabilin nga hitaas an presyo han mga gamit ha produksyon sugad han gahi ngan pestisidyo, sugadman liwat an plete ha tuna. Labaw pa ini nga pagrabihon han kathuraw nga nanlalarbo yana ha damo nga prubinsya nga nagpoprodyus hin palay.

Ha Nueva Ecija, nangunguna nga prubinsya ha produksyon han sibuyas, nakada ha P12-P15/kilo na la an pagpalit han ani han mga parag-uma. Sering nira, naabot ha P130,000 an gastos ha produksyon para umhon an usa kaektarya nga sibuyasan. Agud kumita, kinahanglan maibaligya an produkto ha minimum nga P30/kilo o sobra katunga han presyo hini ha presente. Masobra 21,000 nga parag-uma an nagtatanum hin sibuyas dinhi gamit an masobra 11,500 laektarya nga tuna.

Samtang, gin-insister han mga parag-uma tikang ha Southern Tagalog nga umentuhan an presyo han kopras ngan bug-os nga lubi, sugad liwat an suhol han mga trabahador ha uma ha kalubian ha usa nga dayalogo ha mga upisyal han Philippine Coconut Authority (PCA) hadton

Marso 4. Sigon ha mga parag-uma ha kalubian, kinahanglan igtalaan han PCA an presyo han kopras ha P50/kilo ha mga baryo han CALABARZON o katugbang han presyo hini ha mga sentro nga syudad han rehiyon, sugad han Lucena City. Gin-insister liwat nira nga pahitas-on an presyo han bug-os nga lubi ha P12/bug-os ngan pahitas-on an suhol han mga trabahador ha uma ha P300/adlaw o ha kada 1,000 kabugos nga naaani nga lubi. Gindemanda liwat nira nga tagan han ayuda nga pagkaon an mga parag-uma nga apektado han himubo ura-ura nga presyo han kopras.

Yana nga tuig, nakada ha P12/kilo na la an presyo han kopras ha rehiyon o 66% nga mas himubo tanding ha P38/kilo hadton 2017. Sugadman liwat, nakada ha P3.60 tub-tub P4.70 na la an presyo han usa nga lubi. An mga trabahador ha uma naman ha kalubian nakita la han P4-P7/adlaw. Gintantiya nga maabot ha 20 milyon an mga parag-uma ha kalubian ha bug-os nga nasud.

Ha kasumpay nga balita, nagprotesta an mga parag-uma atubangan han Department of Agrarian Reform ha Quezon City hadton Marso 21 agud suknaon an ekspansyon han mga plantasyon ha nasud. Imbes nga tagdon an panginahanglan han mga parag-uma para ha mas dako nga produksyon, iginbaligya pa han gubyrno an mga tuna nga agrikultural agud mapahimulsan han mga lagyawanon nga korporasyon. AB

Mandatory ROTC, ginriwahan

Susunod nga protesta an iginlansar han mga progresibo nga organisasyon han kabataan- unan kahuman ibalita an brutal nga pagpatay kan Willie Amihoy, usa nga kadete han Reserve Officers Training Corps (ROTC) ha Iloilo State College of Fisheries.

Ginpatay hi Amihoy han iya kumander ha ROTC nga hi Elmer Decilao hadton Marso 10 kahuman hiya akusaran han urhi nga nagtago han iya selpon. Sigon ha mga nagprotesta, gin-aaghat han ROTC an sugad hini nga pagkita ngan kamadarahug ha ranggo han mga estudyante.

Hadton Marso 13, nagrali an Kabataan Partylist-Panay agud kundenaron an pagpatay. Usa kaadlaw antes hini, naglansar liwat han protesta an mga organisasyon han mga kabataan- unan ha UP Cebu. Ha Metro Manila, nagdagkot han mga kandila komo protesta an mga estudyante han Far Eastern University (FEU), Pamantasan ng Lunsod ng Maynila, ngan University of the East atubangan han FEU agud ipanawagan an pagbasura han ginproponer nga *mandatory* o rekisito nga ROTC. Naghimo liwat han mga protesta ha iba pa nga unibersidad ha Metro Manila.

Samtang, gintipahan han magkalain-lain nga organisasyon han estudyante an mapanuwat nga pagsulod han mga sundalo ha kampus han University of the Philippines (UP) ha Los Baños, Laguna hadton Marso 4 ha tahub han paghatag han oryentasyon han ROTC. Gin-gamit han mga sundalo an aktibidad agud malisyoso nga igsumpay an ligal nga progresibo nga organisasyon han mga estudyante ha BHB. Ini liwat an ginhimo han AFP ha UP Tacloban hadton Marso 10 kun diin ginngaranan nga tagsuporta han BHB an Pulso han Mag-aaram.

KONTRA HA MGA CYBER-ATTACK. Nagpiket an magkalain-lain nga grupo han alternatibo nga midya, mga aktibista para ha *digital rights* ngan an ira mga tagsuporta atubangan han Department of Information and Communications Technology hadton Marso 12 kadungan han paghandum ha World Day vs Cybercensorship.

Ginkundenar han mga grupo an kawaray han aksyon han ahensya ha pagbaton ha pangangatake ha ira mga *website*. Makusog an tahap hini nira nga mga ahente mismo han rehimen Duterte an nakada ha likod han mga pagatake. Milyun-milyon kapisos an gin-gagastos han durungan nga mga pagatake agud masadhan o balabgan an nasering nga mga *website*. Nagsalawad na han kaso an mga grupo ha alternatibo nga midya ha kompaniya nga umatake ha ira.

Mga residente han Marawi, nagrali kontra ha TFBM

NAGMARTSA AN HAROS usa kayukot nga residente han Marawi City hadton Marso 20 agud kundenaron an haros duha katuig na nga nalangan nga rehabilitasyon han syudad. Igingungan nira an martsa ha pagpamati han Kongreso ngan Task Force Bangon Marawi (TFBM) ha Provincial Capitol Gymnasium sakob han syudad.

Ginsukna nira an kawaray han aksyon han TFBM ngan nanawagan nga patalsikon hi Housing Secretary Eduardo del Rosario, pangulo han TFBM tungod kay waray hini ginbaton an ungara han mga residente. Gin-insister han mga residente nga ig-upod hira ha pagpapalano ngan batunon an ira kadagmitan nga mga panginahanglan agud makabalik na hira ha syudad. Iginrason han TFBM nga damo pa kuno nga nalubong nga bomba ha pinakanaruba nga parte o most affected area (MAA) sanglit diri pa poyde nga bumalik an mga residente.

Iginpahayag naman han usa nga residente han Marawi nga hi Hafsa Bint Amer Hassan an iya kangalas ha TFBM. Sering niya, duha na katuig an naglabay pero nakada ha paglilista ngan pagkategorya pa gihapon an TFBM han mga residente ha lugar. Mas nauna pa nga natapos han gubyerno an rehabilitasyon han Boracay kaysa han ira mga urukyan, dugang niya. Iginreklamo liwat han mga residente an waray pagtugot nga pagdemolis han TFBM ha nasalin nga kabablayan ngan hul-os nga pagpulbos hini ha MAA kahuman han gerra. AB

2 nga konsultant han NDFP, iligal nga gin-aresto

DUHA NGA KONSULTANT han National Democratic Front of the Philippines (NDFP) ngan tulo nira nga kaupod an magkasunod nga gin-aresto han rehimen US-Duterte hadton Marso.

Gin-aresto han gintig-ob nga operasyon han 202nd Bde ngan Philippine National Police (PNP) hira Fr. Frank Fernandez, 71, tagapagyakan han NDF-Negros, iya asawa nga hi Cleofe Lagtapon, 66 ngan hi Geann Perez, 20, hadton Marso 25 ha Liliw, Laguna.

Ginsalawdan an tulo han hinimu-himo nga kaso nga *illegal possession of firearms and explosives* samtang ginsalawdan han kaso nga pagpatay hira Fernandez ngan Lagtapon. Grabe an sakit ha kasingkasing ngan baga ni Fernandez samtang mayda *leukemia* naman hi Lagtapon, hinungdan han ira pagukoy ha lugar.

Samtang, gin-aresto hi Renante Gamara ngan an iya kaupod nga hi Fr. Arturo Joseph Balagat ha Imus, Cavite hadton Marso 20. Gindara an duha ha Camp General Pantaleon Garcia ha Imus, Cavite ngan ginbalhin ha Camp Bagong Diwa ha Taguig City ha mga sumunod nga adlaw. Ginsalawdan an duha han kaso nga *illegal possession of firearms*. Hadton Marso 23, ginbasura han korte an kaso kontra ha duha.

Samtang, waray na mahipausa an NDFP *negotiating panel* ha pagtanggap ni Rodrigo Duterte ha igintudlok niya nga negotiating panel nga ginpamunuan ni Silvestre Bello III hadton Marso 18. Makausahan nga gapil na nga gintapos ni Duterte an erestorya pankamurayawan hini ha NDFP han igawas hini an Proclamation 360 hadto pa nga Nobyembre 23, 2018.

Sigon kan Jose Maria Sison, waray iginpakita nga interes hi Duterte ha negosasyon ngan lugod butaray nga gin-gamit an armado nga pakig-away agud tagan-rason an balaud militar ha Mindanao ngan paspasan an pagbabag-o ha konstitusyon para ha ambisyon niya nga magin pasista nga dikta-dor.

Pito nga konsultant na han NDFP an iligal nga gin-aresto. Ginpriso pa ya-an an unom ha ira. AB

KONTRA-PAGHITAAS HAN PRESYO HAN LANA. Ha Valenzuela City, nagprotesta an mga residente, ha pangunguna han Defend Job Philippines, atubangan han gasolinahan han Shell ha General T. de Leon hadton Marso 19. Ginkundenar han grupo an tagdagko nga paghitaas han presyo han lana nga labaw pa nga nagpapakuri ha nasud. Dirediretso nga hinitaas an presyo han mga produkto nga petrolyo sakob han pito nga magkasurunod nga semana. Tungod hini ngan han nanlalasurbo nga kat-huraw ha nasud, napiritan na nga aminon han rehimen US-Duterte nga utro nga magdadagmit an paghitaas han presyo han mga paraliton ha masunod nga mga bulan.

KONTRA HA ILIGAL NGA PAGTATANGGAL.

Ha Laguna, nagpiket an mga kaapi han Kaisahan ng mga Manggagawang Iligal na Tinanggal ha Cabuyao hadton Marso 17. Nagserbi ini nga pagtapos han Ika-2 nga Kongreso han ira organisasyon. Kaupod an Southern Tagalog Labor Vote Alliance, iginpanawagan nira an baltok nga pagpili han mga kandidato nga madalagan ha tiabot nga eleksyon.

Samtang, gintipahan han mga trabahador an iligal nga pagtanggap han 100 nga trabahador han Holcim Philippines Inc., ha planta hini ha Davao City hadton Marso 4. Gintanggap hira han kontraktor hini nga Fort Steel Cargo Integrators Inc., luyo han pagpagawas han mando han regularisasyon han panrehiyon nga upisina han Department of Labor and Employment.

COASTAL CLEAN-UP. Usa nga *coastal clean up drive* an iginlansar han mga grupo nga makikalibungan upod an Nilad ngan Earth Island Institute Philippines, ngan han PAMALAKAYA ngan Baseco People's Alliance ha baybayon han Baseco ha syudad han Manila hadton Marso 18. Gintipahan nira an makilangyawanon ngan kapitalista nga mga proyekto nga reklamasyon ha Manila Bay.

14 nga parag-uma, ginpatay ha usa kaadlaw

Katorse nga parag-uma an ginpatay han mga elemento han pulis sakob la han pipira kaoras hadton Marso 30 ha Negros Oriental. Dugang hira ha pito nga parag-uma nga ginpatay tikang Disyembre han 2018 tubtub Enero ilarum han panmuyopoy nga gin-ngaranan nga SEMPO. Ginhimo an pinakaurhi nga panmatay tikang ala-una han aga ha Canlaon City ngan mga bungto han Sta. Catalina ngan Manjuyod. Walo an ginpatay ha Canlaon City, upat ha Manjuyod ngan duha ha Sta. Catalina.

Sigon ha asoy ni Leonora, asawa han biktima nga hi Ismael Avelino, tigda nga nakagmata hira dapit han alas-2:30 han aga hin pwersahay nga ginsakob an ira balay han diri mamenos ha unom nga armado nga lalaki nga nakatahub an kahimo. Gindanas tipagawas hi Leonora ngan an duha nira nga puya, samtang ginbilin hi Ismael nga nakataas an mga kamot. Kahuman hini nabatian na la nira an bubtuhay sakob han balay, ngan tikang ha sapit nga balay kun diin dungan nga ginpusil an magurang ni Ismael nga hi Edgardo.

Pareho nga kaapi hira Ismael ngan Edgardo han Hugpong Kusog Mag-uuma sa Canlaon-Kilusang Magbubukid ng Pilipinas, nga ginpamunuan han magurang nga Avelino.

Ha kaso naman ni Franklin Lariosa, ginpalibutan han mga pulis an iya balay dapit alas-5 han aga ngan nagpakita han *search warrant* para kuno ha usa nga riple nga M16. Gindara hi Lariosa ha bunggaran han balay kun diin naghuhulat an iya asawa ngan mga kapamilya. Kahuman igdiwara nga mayda hiya igintago nga pusil, tulo kabeses nga ginpusil hi Lariosa. Gintabog liwat han mga salaan an iya nanay nga nag-atentar nga tumabag.

Kahuman an madugo nga operasyon, iginpanhambog han Philippine National Police an Synchronized Enhanced Management of Police Operations (SEMPO o Sinkronisado nga Ginpauswag nga

Pagdumara ha mga Operasyon nga Pulis). An mga napatay mga umato kuno nga mga partisano ngan tag-suporta han Bagong Hukbong Bayan (BHB). Labot hini, mayda pa 12 nga sibilyan nga gin-aresto ha nasering nga operasyon ngan ginsalawdan han hinimu-himo nga mga kaso. Iginpresentar han PNP komo ebidensya an igintanom nira nga mga pusil ngan pabu-ruthon.

An SEMPO (gintawag liwat nga Oplan Sauron) an presente nga pasista nga larang han rehimen Duterte para ha iya pag-atake ha katawhan ha isla han Negros. Landaw dinhi an golpe de gulat ngan sinkronisado nga pag-atake ha mga target nga barangay; paggamit ha mga upisina han munisipyo para ha pagtitindog han mga tsekpoynt ngan pagsasalawad han kaso ha mga gin-aresto; planado nga pagpatay ngan pag-aresto ha mga target; dirudiretso nga pagpagawas han mga mandamyento para ha aresto ngan panhalikwat kaupod an mga blangko nga pirmado nga mandamyento pa-

ra ha hin-o man nga karuyag ares-tuhon o patayon.

Bisan man kun an PNP an nakada ha unahan han SEMPO, nasu-nod hira ha direksyon han Armed Forces of the Philippines Central Command (AFP Centcom). An Centcom ginpamunuan yana ni Lt. Gen. Noel Clement, kilalado nga maduruto nga tagsunod ni Jovito Palparan.

Komo pangandam para ha SEMPO, ginkampanya han mga sundalo ngan pulis an mga buwa nga pagpapasurender hadton Hul-yo-Agosto 2018. Ginhimo liwat an masaker ha Sagay ngan pagpatay ha abogado han mga biktima had-ton Oktubre. Kasunod hini ginlanat han duha nga batalyon han kaaway an mga parag-uma nga naghuhulad ha Sagay, ngan ginkumpleto na an pagpupwesto han dugang nga mga tropa ha Negros Oriental had-ton Nobyembre 2018.

Gin-gamit han AFP an mga operasyon nga "peace and devel-opment" (PDT) ha mga baryo agud igmapa an mga balay han ginsus-suspetsahan hini nga mga tagsu-porta o kapamilya han mga Pula nga mangaraway, sugadman liwat an mga kaapi han mga ligal nga or-ganisasyon nga parag-uma nga gintawag hini nga mga "prente han komunista." Iginbasar hini nga mga datos an listahan kun hira hin-o an pa-patayon ngan aares-tuhon.

Ginhimo an sya-han nga hugna han SEMPO ha Guihulngan City hadton Disye-mbre 27, 2018. Igin-dungan dinhi an mga operasyon ha Mabi-nay ngan Sta. Catali-na. Hadto mismo nga adlaw, lima nga pa-rag-uma an ginpatay ha Guihulngan City ngan masobra 20 an iligal nga gin-aresto

NEGROS

Canlaon
 ISMAEL AVELINO
 EDGARDO AVELINO
 MELCHOR PAÑARES
 MARIO PAÑARES
 ROGELIO RICOMUNO
 RICKY RICOMUNO
 GONZALO ROSALES
 GENES PALMARES

Manjuyod
 VALENTIN ACABAL
 SONNY PALAGTIW
 STEVE ARAPOC
 MANULO MARTIN

Sta. Catalina
 ANOJ RAPADA
 FRANKLIN LARIOSA

14

ha nasering nga mga lugar. Dumako pa ini nga ihap ngadto ha pito nga gin-patay ngan 57 nga gin-aresto han kaihaon han operasyon tubtub ikaduha nga semana han Enero ngan umabot ha mga bungto han Canlaon, Moises Padilla, Isabela ngan La Castellana. (Basahon an mga detalye ha mga isyu han Ang Bayan, Enero 7 ngan Pebrero 21, 2019.) Umabot ha 3,000 nga tropa an gin-gamit han AFP ngan PNP para hini nga operasyon.

Ha pagsunod ha "whole-of-nation approach" han kampanya nga panmuypoy ni Duterte, gin-gamit nga hinganiban han AFP Centcom an mga korte para ha pagpagawas han mga mandamyento ngan pag-sasalawad han kaso. Ha syahan nga hugna han SEMPO, ngatanan han 119 nga *search warrant* nga ginamit ha operasyon ginpirmahan ni Judge Soliver Peras han RTC-7 ha Cebu.

Gin-gamit liwat han AFP an mga pasilidad han mga lokal nga gubyerno para ha transportasyon han mga sundalo ngan pulis ha luyo han pagsesekreto hini han operasyon ha lokal nga gubyerno. Ha pinakaurhi nga SEMPO, gintipahan han gobernador han Negros Oriental nga iginpahibaro ha iya an operasyon.

Nagresulta an SEMPO ha pwersahay nga pag-ebakwet han mga residente, pagkawakay han ira mga tanom ngan pagkawara han ira kwarta ngan higamit nga ginkawat han nag-operasyon nga mga pulis ngan sundalo. Tungod hini, mas nagdig-on pa an determinasyon han mga agaron maytuna ha isla nga magtindog ngan magpadamo han kalugaringon nga mga pribado nga hukbo ngan maton.

Hiluagan nga pagkunderan ti-kang ha mga organisasyon masa ngan parag-uma, relihiyoso, mas-midya ngan bisan mga ahensya han reaksyunaryo nga gubyerno an tumapo ha brutalidad han AFP ngan PNP. Ha Iloilo, ginpangunahan han Bayan ngan Anakpawis an protesta hadton Abril 1 atubangan han Camp Delgado ha Iloilo City kontra ha madugo nga operasyon han AFP ngan PNP.

AB

8 pa, ginpatay hadton Marso

Ha iba pa nga parte han nasud, ngatanan-nga-gapil liwat an pangangatake han rehimen US-Duterte ha mga parag-uma. Ha bulan la han Marso, walo pa an pinatay han mga ahente han rehimen.

Ginpatay han mga sundalo han 48th IB hi Larry Suganob, lider han PINAGBUKLOD, kaapi nga organisasyon han Kilusang Magbubukid nga Pilipinas (KMP), hadton Marso 18 ha Barangay San Isidro, San Jose del Monte, Bulacan. Aktibo hi Suganob ha kampanya han mga parag-uma kontra ha panlulupot han tuna han Ayala Land, Inc. ngan Bangko Sentral ng Pilipinas. Naglalansar hadto han operasyon militar an 48th IB ha lugar.

Ha Davao del Norte, ginpusil ngan napatay naman an usa nga estudyante nga Lumad hadton Marso 15 ha Sityo Milyon, Barangay Sto. Niño, Talaingod. Hubog nga nagpabuto han pusil hi Eroy Balentin, elemento han Citizen Armed Forces Geographical Unit (CAFGU) ha komunidad ngan naigo ha ulo hi Jerome Pangadas nga dayon niya nga iginkamatay.

Sigon ha mga sumat, naghuramentado hi Balentin ka-human dumiri an mga residente han Milyon nga umapi ha CAFGU. Hi Pangadas 15 anyos an edad ngan estudyante han Salugpongan Ta 'Tanu Irganogon Community Learning Center. Mayda usa nga residente liwat nga nasamaran tungod ha insidente.

Usa nga parag-uma liwat ti-kang ha Bongabong, Oriental Mindoro an ginpatay han 203rd Bde ngan PNP-MIMAROPA. Ginpagawas nga namatay ha engkwentro han AFP ngan BHB hi Roland Sibulan hadton Marso 2 kahuman hiya pagdakpa ha usa nga tsekpoynt ngan ginpakurian hadton Marso 1.

Gintagaan han pusil an kaupod niya nga apo. Hi Sibulan usa kadekada na nga diri kaapi han BHB.

Hadton Marso 5, gin-aresto an umangkong ni Sibulan nga hi Onad ha pareho nga tsekpoynt, gintortyur ngan gin-atentar nga patayon han mga sundalo. Ginbuhian hiya pagkahuman han unom kaoras nga mental ngan pisikal nga pagpapakuri. Nakadalagan ngan nakatalwas ha tortyur an kaupod niya nga patud.

Tulo nga batan-on nga sibilyan an pinanmusil han mga sundalo han 71st IB hadton Marso 28 ha Sityo Mangurayan, Barangay Anitapan ha Mabini, Compostela Valley. Namimiling la han pakla ngan nangangayam ha kagugub-an ngan waray dara kun diri mga flashlight ngan mga hinimo nga pusil hira Franklin Tirol, Zaldy Tirol ngan usa pa. Dayon nga namatay ha insidente an magpatud nga Tirol samtang grabe nga nasamaran ngan iligal nga gin-aresto an usa pa.

Ginpagawas han 71st IB nga mga kaapi han BHB an mga biktima ngan mayda dara nga armas, mga higamit militar ngan improvised explosive device. Kulaos mayda usa nga sundalo pa kuno an samaran ha buhtuhay. Hadton Marso 30, gin-patay hi Uming Calihon, lider-parag-uma ha Sityo Kalibunlunan, Barangay Pinagturilan, Sta. Cruz, Occidental Mindoro.

Ha Samar, ginpusil ngan napatay hi James Viñas, 75, anay lider han People Surge atubangan han iya balay ha Borongan City hadton Marso 12, alas-7 han gab-i.

AB

Panmumuytoy ha mga parag-uma ngan katutubo

Iligal nga gin-aresto an tulo nga parag-uma ha Barangay Mulangan, Igbaras, Iloilo hadton Marso 18. Ginkilala an mga gindakop nga hira Roberto Elamparo, 50 Ruperto Enar, 51 ngan Ramon Enar, 49. Nag-imbento an AFP han estorya han kuno engkwentro hirani ha lugar ngan ginpagawas nga mga kaapi han BHB an tulo.

Ha Iloilo, tulo nga minoriya nga Tumandok an ilegal nga gindakop ha Alimodas, Miag-ao han mga pwera han 61st IB hadton Marso 24 ngan gin-akusaran nga mga kaapi han BHB. Ginkilala an mga biktima nga hira Rolando Mediana, anak niya nga hi Rolando Jr., ngan Freddie Nabua. Ini kahuman an usa nga engkwentro giutan han AFP ngan BHB, alas-4 han aga ha pareho nga adlaw ha Sityo Baruk. Nahimo nga bawion ni Ramonito Sabug, kapitan han barangay an tulo kahuman iginsister nga mga residente hira han barangay.

Ha Aurora, waray pa gihapon ginpakita han AFP hi Diodicto Miñoza, lider-parag-uma ngan paragrakopras ha Barangay Ditumabo, San Luis. Organisador hi Miñoza kontra ha tarhug nga pagtutukod han mga *hydropower dam* ha mga komunidad han San Luis ngan Gabaldon ha Nueva Ecija. Urhi hiya nga ginkaestorya han iya asawa ha selpon hadton Marso 22. Han bisitahon an iya balay ha uma ha sumunod nga adlaw, baga-baga ini nga ginhalikwat tungod kay nagsarang an mga plato ngan higamit. Nakakita liwat an mga residente han mga tiunob han *combat shoes* ha lugar. Mga sundalo han 91st IB an nag-ooperasyon ha barangay.

Ha Agusan del Norte, ginpalibutan antes ginreyd han mga pulis ngan sundalo han 23rd IB an balay ni Deliza Camanian ha Crazer, Aklan, Nasipit hadton Marso 8. Samarang hi Glenn Ann, anak ni Deliza, ha mabangis nga pangatake han mga sundalo ngan pulis.

Ha pareho nga adlaw, naggas han tarpolin an 23rd IB ha Afga, Buenavista, Agusan del Norte kun diin iginbutang an mga kahimo han gin-akusaran nga mga kaapi han BHB. Ha sumunod nga adlaw, ginpatawag han mga sundalo ngan

iginpailarum ha interogasyon hira Fredo Dabidi, Loreto Mapoy, Arnel Toledo ngan iba pa nga sibilyan nga residente han Barangay Lower Olave ha pareho nga bungto. Igin-detiner an mga biktima ha kampo han militar.

Ginpagawas han 23rd IB nga nagkamayda han engkwentro giutan han mga yunit han AFP ngan BHB ha Afga hadto mismo nga kulop. Waray wantas nga ginpinamusil han mga sundalo an napulo nga kabablayan ha komunidad kahuman hini.

Ha Palawan, ginpalayas han mga pwera han Provincial Mining Regulatory Board an mga parag-uma haa ira mga umhanan ha Sityo Sta. Cruz, Barangay Decalachao, Coron hadton Marso 30. Agud hini tagan-dalan an ekspansyon han Busuanga Airport ha 40,000 kaektarya nga tuna han Yulo King Ranch.

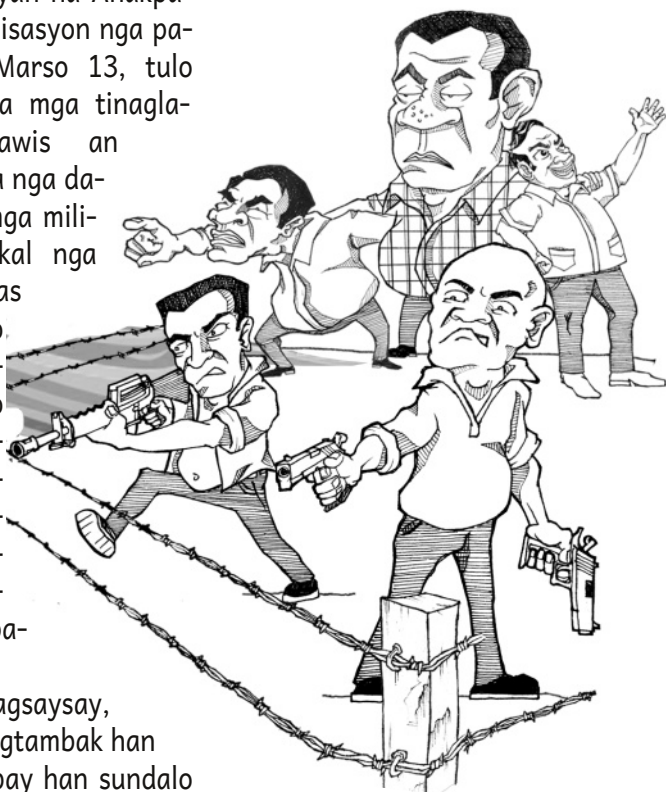
Dirudiretso naman an kampanya nga pakaraut han mga elemento han 17th IB, PNP ngan lokal nga gubyrno han Cagayan ha Anakpawis ngan mga organisasyon nga parag-uma. Hadton Marso 13, tulo nga nagpakilala nga mga tinaglawas han Anakpawis an iginpresentar ha usa nga dayalogo kaupod an mga militar, pulis ngan lokal nga gubyrno. Ginpagawas han mga sundalo nga mga "sumunder" an tulo. An tulo ginpaiwas ha Anakpawis kahuman gamiton nira an ngaran han organisasyon agud pagkwartahan an mga parag-uma.

Ha Barangay Magsaysay, Infanta, Quezon, nagtambak han haros tulo nga siksabay han sundalo

han 80th IB. Nahiagum han panarhug ngan panmwersa an mga liderkatutubo nga kaapi han Dumagat Sierra Madre-TK tikang ha mga sundalo. Tungod ha sobra nga kahadlok ngan kulba, namatay hi Ponce Adornado, usa nga katutubo nga Dumagat. Gin-atuhan han mga Dumagat an proyekto nga Kaliwakanan Laiban Dam nga mawakay ha ira mga komunidad.

Ha Misamis Oriental, ginamit han estado ha syahan nga higayon an Human Security Act agud kasuhan komo "terorista" an lider-Lumad nga hi Datu Jomorito Goaynon ha pagpapamati han iya kaso hadton Marso 11. Tagapangulo hi Goaynon han Kalumbay, usa nga organisasyon han mga Lumad. Ilegal hiya nga gin-aresto hadton Enero 28 kaupod an lider-parag-uma nga hi Ireneo Udarbe ha usa nga tsekpoynt han 65th IB.

Hadton Marso 20, ilegal nga gin-aresto ngan ginpriso ha detatsment han 1st Special Forces Battalion ha Mampayag, Manolo Fortich, Bukidnon hi Mae Tugot, kaapi han Gabriela. Gindakop hi Tugot han militar ha Macabalan, Cagayan de Oro City. AB

12 nga komunidad ha Bukidnon, ginpalibutan han AFP

Presente nga pokus han lima nga batalyon han Armed Forces of the Philippines (AFP) an 12 nga komunidad ha giutan han Cabanglasan ngan San Fernando ha Bukidnon tikang pa ha Enero hini nga tuig. Ginpalibutan han diri mamenos ha 1,400 sundalo han 60th IB, 56th IB, 57th IB, 58th IB, 88th IB, Scout Rangers ngan Division Reconnaissance Company an bug-os nga lugar. Antes pa hini, ginbomba, ginkanyon ngan gin-istraping an nasering nga mga komunidad tikang pa han urhi nga bahin han 2018.

Kaupod ha mga ginhalikwat ngan gin-okuparan han mga sundalo an Sityo Tapayanon, usa nga interyor nga komunidad nga mayda sobra 400 residente.

Hini nga Marso, ha desperasyon han mga sundalo nga puyuyon an pag-ato han mga Lumad ha Tapayanon, ginpagawas han AFP nga "sumurender" nga mga tagsuporta ngan kaapi han BHB an mga liderkatutubo ngan mga residente. Gin-gamit yana han 60th IB an nasering nga komunidad komo landaw nga palabas han kulaong kadaugan han E-CLIP.

Nauna na nga ginpaserra han AFP hadton 2016 an eskoylahan han Lumad nga ginpadalagan han Rural Missionaries of the Philippines ha Tapayanon. Ini an pinakadako nga eskoylahan nga Lumad ha bug-os nga Bukidnon nga mayda masobra

usa kagatos nga estudyante ha literasiya ngan numerasiya.

Tikang pa 2017, gin-atuhan na han mga residente an duha nga dagko nga proyekto nga kalsada—an Laak-San Fernando ngan Mactan-Miaray—tungod kay maliligis hini an ira komunidad.

Ha kamatuoran, ginhahamlet an komunidad han mga sundalo. Igin-diri an pagsakob-gawas han mga residente, pagkaon ngan suplay ha lugar ngan ginpugngan an ira pakabuhian. Gin-gipit liwat an ira mga lider ngan gindid-an nga makigsumpay ha gawas ha komunidad.

Tungod hini, nag-ebakwet an masobra 150 nga pamilya han higrani nga mga komunidad han Tapayanon ngan nagkampuhan ha Malaybalay City tikang pa ha kabutngan han Marso. AB

Unyonista, ilegal nga gin-aresto

ILIGAL NGA GIN-ARESTO han mga pulis hi Eugene Garcia, tagapangulo han unyon ha Pioneer Flat Glass Manufacturing, ha Pasig City hadton Marso 20 ha hini-mu-himo nga kaso han *illegal possession of firearms*. Ginhalikwat an iya balay gamit an usa nga *search warrant* ngan ginpagawas nga mayda hiya kalibre .45 nga pistola. Hadton 2016, ilegal nga gintanggal han kompaniya an 44 nga trabahador, kaupod an mga lider-union, samtang nakada ha kabutngan han negosasyon para ha CBA.

Hadton Marso 30, ginpurot han tulo nga sundalo han AFP hi Zandro Esteban, usa nga trabahador han Sumifru ngan kaapi han unyon nga NAMASUFANAFLU-KMU, ha Barangay San Jose, Compostela ngan gindara ha ira kampo ha New Bataan, Compostela Valley. Kasumpay hini, gintarhug han PNP nga bungkagon an kampuhan kun diin nakaukoy an mga trabahador han SUMIFRU ha Manila City tikang pa 2018.

Ginharas han mga pulis an pamilya ni Ricky Chavez, kaapi han unyon ha Toyota hadton Marso 21. Ginsakob han mga pulis an iya balay basar ha usa nga *search warrant*. Sigon ha iya asawa, бага-бага han namimiling han pusil an mga pulis ha ira balay agud makasuhan an unyonista.

Ha Bulacan, mabangis nga ginbungkag han mga pulis an utro-nga-gintindog nga piket han mga trabahador han NutriAsia Foods Corporation hadton Marso 25. Hadton Hunyo 2018 syahan nga ginbungkag an nasering nga piketlayn kun diin damo nga trabahador ngan an ira mga tagsuporta an kinastigo ngan ilegal nga gin-aresto.

Samtang, duha nga kaapi han Kalipunan ng Damayang Mahihirap (Kadamay) ha Pandi, Bulacan an gin-aresto hadton Marso 25 kahuman kuno madakop nga may katin nga pusil.

300 nga pamilya, nag-ebakwet ha Samar

GUMIKAN AN 300 nga pamilya o 1,409 nga indibidwal tikang ha Hagbay, Can-aponte, San Nicolas ngan San Pedro ha bungto han San Jose de Buan, Samar tikang Marso 17-25 tungod ha haros tulo kabulan na nga paglalansar han operasyon militar han 87th IB ha ira mga komunidad. Kaupod ha mga nag-ebakwet an 424 nga bata, 66 nga lagas ngan 11 nga burod.

Hadton Marso 25, gin-atentar han mga sundalo ngan han Department of Interior and Local Government (DILG) nga paatenderon ha usa nga "peace rally" an mga residente agud pagawason nga mga "sumurender" nga mga tagsuporta ngan kaapi han BHB. Dumiri an mga residente ngan lugod nagprotesta agud ipanawagan nga palayason an mga sundalo ha ira mga komunidad.

Kahuman han protesta, ginbiling han mga elemento han 87th IB hi Jade Cinco, tinaglawas han People Surge-Western Samar.

Samtang, 21 kaadlaw kahuman makabalik an 1,607 nga Lumad ha Barangay Diatagon, Lianga, utro nga nag-ebakwet an 28 nga pamilya tikang ha Sityo Decoy ngan Panukmoan ngadto ha Km. 9 durot han panganganyon, panhulog han bomba ngan istraping ha bukid nga kaparte han ira mga komunidad. Ginhimo an mga panmomba han 401st Bde hadton Marso 31, usa kaadlaw kahuman han engkwentro giutan han AFP ngan BHB ha hirani nga lugar.

Nag-ebakwet an mga residente han Diatagon hadto pa nga Hulyo 2018 durot han grabe nga militarisasyon ha lugar. AB

Perwisyo nga durot han pribado nga serbisyo nga patubig ha Metro Manila

Sakob han haros duha kasemana hadton naglabay nga bulan, nag-antos an masobra tunga ha milyon nga residente ha Metro Manila ha unom tubtub 18 kaoras nga serbisyo han tubig kada adlaw. Bisan man hinay-hinay ini nga nagin regular, magigin limitado pa gihapon ini ha masunod nga mga bulan.

Perwisyo an nahiaaguman han katawhan ilarum han mga maimot nga pribado nga opereytor han patubig. Kabaliskaran ini han mga saad nga magdurot an pribatisasyon han "mas maupay ngan barato nga serbisyo." Landaw ini nga pananglitan han pakuri nga dul-ong han mga paliya nga neoliberal nga igin-undong han reaksyunaryo nga estado.

Palpak nga serbisyo

Dunot ngan kulang kaupay an imprastruktura para ha distribusyon han tubig ha Metro Manila nga kontrolado han dagko nga kompaniya. Ha luyo han sobra nga suplay han tubig tikang ha Angat Dam, waray tubig an sobra 300,000 nga residente han Kamaynilaan. Hadton

Marso, waray tubig an mga gripo han katunga han milyon nga katawhan.

An serbisyo ha tubig ha Metro Manila nabahin ha duha nga pribado nga korporasyon—ha Manila Water an operasyon ha sinirangan nga parte, ngan ha Maynilad naman an ha katundan. Nakaplastar ha kasarabutan han konsesyon nga makakakuha an Manila Water han 40% o 1,600 MLD (million liters per day o milyon kalitro kada adlaw) ha Angat dam samtang 60% (2,400 MLD) naman an ha Maynilad.

Iginduon han Manila Water nga diri sadang an 1,600 MLD nga alokasyon hini tungod kay dumako kuno an panginahanglan ha erya nga lupog hini ngadto ha 1,750 MLD. An

tinuod, gintahuban la hini an 176 MLD nga nakarag kada adlaw tungod ha mga ruba nga aragian ngan burutangan hini han tubig. Kun huna-hunaon, mas dako pa ini ha depisito nga 150 MLD nga ginsering nga gamot han "krisis" ha tubig.

Kun idugang pa dinhi an 1,001 MLD nga nakakarag han Maynilad, maabot ha 1,177 MLD (o 785% han nasering nga depisito) an kabugosan nga nakakarag nga tubig tungod ha depektibo nga mga imprastruktura. Ha kasarabutan hin igsapribado an patubig ha Metro Manila, an kantidad han nakakarag nga tubig kinahanglan mahimubo ngatdo ha 732 tubtub 976 MLD hadto pa nga 2001. Kundi tungod kay waray maayad an mga depektibo nga aragian, labaw pa nga sumirit an kantidad han naturo ngan nakakarag nga tubig kada adlaw.

"Perwisyo..." sundan ha paypay 13

Atake ha mga upisina ngan misyon

Gin-atentar nga sakbon han 20 nga sundalo an upisina han BAYAN-North Mindanao Region ha Camamanan, Cagayan de Oro City hadton Marso 20 agud arestuhon kuno an usa nga nag-ngangaran nga "Albert." Han balabgan hira, mag-aga nga ginpalibutan han mga sundalo an upisina ngan gindid-an nga gumawas ha balay an mga naukoy didto.

Hadto mismo nga adlaw, ginsakob ngan ginransak an upisina han KASTAN, lokal nga balangay han Cordillera People's Alliance, ha Barangay Lipcan Ubbog, Bangued, Abra.

Samtang, duha kabeses nga ginharas ngan gintarhug an mga kaapi han Karapatan-Quezon hadton Marso 9 ha mga tsekpyont han militar ha mga barangay han San Francisco ngan Dao. Ginbalabgan ngan ginhalikwat han maabot 50 nga elemento han 85th IB ngan CAFGU an mga gamit han mga delegado. Napasingadto an grupo ha Lopez, Quezon agud maghimo han imbestigasyon ha lugar hirani ha nahitabo nga engkwentro giutan han AFP ngan BHB hadton Marso 8.

Butaray naman nga iginpailarum ha sarbeylans ngan gintarhug han mga ahente han paniktik han rehimen an langyawanon nga mga delegado han internasyunal nga delegasyon han mga abugado nga naghihimo han imbestigasyon ha mga insidente ha pag-atake ha mga abogado

ngan huwes ha nasud. Ginsundan ngan ginkuhaan hira han mga ritrato ngan bidyo tubtub ha gin-ukyan nira nga hotel. Ginpamatian liwat an ira mga karukayakan.

Gin-uupdan an internasyunal nga delegasyon han siyam nga abogado tikang ha Belgium, Italy, Japan, Korea, The Netherlands ngan United States. Ginhimo an imbestigasyon hadton Marso 14-17. Gin-adman nira an 15 nga insidente han atake ha sektor kaupod na an pagpatay kan Atty. Benjamin Ramos ngan pag-akusar ha mga kaapi han NUPL-Panay komo mga kaapi han PKP. Subay ha ira imbestigasyon, magkasumpay an mga kaso han pag-atake ha mga huwes ngan abugado, ngan nakasumpay ini ha mga buladas ni Duterte kontra ha ira.

Usa kaadlaw antes tikangan an imbestigasyon, ginpusil ngan napatay hi Atty. Rex Jasper Lopez atubangan han usa nga mall ha Tagum City, Davao del Norte. Sigon ha National Union of People's Lawyers (NUPL), hi Lopez an ika-38 nga abugado nga ginpatay ilarum han rehimen US-Duterte.

Piho nga labaw pa nga makusog an mga atake ha mga abogado, tagdependa han katungod pantawo ngan katawhan tungod ha paggawas han gubyerno han Pilipinas ha International Criminal Court (ICC), sigon pa ha NUPL. Pormal nga umepekto an pag-atras han nasud ha ICC hadton Marso 17.

AB

"Perwisyo...", *tikang ha paypay 12*

Ginpanhimuwa liwat hini mismo nga datos han reaksyunaryo nga gubyerno an argumento nga "kulang" an suplay han tubig. An tinuod, mayda pa sobra nga 1,200 MLD an Angat Damo nga diri nagagamit.

Hakog ha tubo

Supertubo ngan diri serbisyo ha publiko an interes han mga pribado nga korporasyon nga nagpapadalgan han serbisyo ha tubig. Sadang an suplay pero nagpapabilin nga kulang ngan depektibo an mga imprastruktura ha pagtirok ngan pagpaagi hini.

Kabaliskaran han saad ha pribatisasyon nga mas himubo nga kabaraydan ngan mas moderno nga imprastruktura ha tubig, nag-aantos yana an katawhan ha Metro Manila durot han hitaas kaupay nga kabaraydan ha dunot nga serbisyo. Ha naglabay nga sobra 20 anyos, waray katapusan nga paghitaas han kabaraydan ha serbisyo samtang natikadako an kita han mga pribado nga kumpanya.

Tikang han igsapribado an patubig ha Metro Manila hadton 1997, sumirit hin 879% an kabaraydan ha patubig han Manila Water samtang 574% naman an ha Maynilad.

Ha kaluyo nga bahin, linobo hin 137% an neto nga kita han Manila Water ngan hin 444% an ha Maynilad tikang 2007 tubtub 2017 pa la. Hadton 2018, labaw pa nga hinitaas hin 8% an neto nga kita han Manila Water ngatha P6.6 bilyon.

An Manila Water gintatag-iyah han Ayala Corporation nga mayda dako liwat nga negosyo ha iba nga estratehiko nga serbisyo ngan industriya sugad han pagbabangko, telekomunikasyon, kuryente, transportasyon ngan iba pa. Kabakyang hini ha kompaniya an WB-IFC ngan

iba pa nga mamuruhunan nga Japanese, Singaporean ngan British.

An Maynilad naman hadto anay pananag-iyah han pamilya nga Lopez ngan yana gintatag-iyah na ni Manny V. Pangilinan nga mayda higante nga negosyo ha serbisyo ngan industriya sugad han pagmimina, kuryente, telekomunikasyon ngan iba pa. Ginpapadalagan naman ini kabakyang an grupo nga Salim/Metro Pacific Investment Corporation (MPIC) han Indonesia ngan mga mamuruhunan nga Japanese ngan French.

Imperyalista nga disenyo

Iginpatuman han rehimen Ramos an pribatisasyon han Metropolitan Waterworks and Sewerage System (MWSS) hadton 1997 ha pagsunod ha dikta han International Finance Corporation (IFC), an ahensya han World Bank (WB) nga direkta nga namumuhunan ha mga pribado nga kompaniya. Iginpaad hini nga magigin sadang ngan mas barato an suplay han tubig kung igpapasa an pagdudumara hini ha pribado nga sektor.

Kundi an tinuod hini ginbalayan han WB-IFC an kontrata para ha pribatisasyon nga mapapahimulsan hin tiupay para ha negosyo ngan diri komo serbisyo nga pankatilingban. Ini agud maseguro nga mabaydan han mga lokal nga kapitalista an \$800-milyon nga utang han MWSS ha WB, Asian Development Bank ngan Japan Bank for International Cooperation.

Napakawaray-awod gud liwat han presente nga rehimen para igpasangil an hinimu-himo nga "kakulangan" han suplay han tubig agud igduso an pagtindog ha Kaliwa Dam han mga kapitalista nga Chinese nga magpapalayas ha masobra 20,000 nga katutubo ha ira kapupuyongan ha Sierra Madre.

Mga pag-ato

Atubangan han nagkukusog nga atake ha katungod ha serbisyo ha tubig, angay la nga pakusgon han katawhan an panawagan agud ibasura an neoliberal nga palisiya nga pribatisasyon nga iginpatuman han reaksyunaryo nga estado para ha kapulsanan han mga lokal nga langyawanon nga kapitalista. Ginkikinhanglan nga direkta nga pabatonon an reaksyunaryo nga rehimen tungod ha pakyas hini nga pagkatin ha katungdanan hini nga seguruhon nga mayda sadang nga suplay ngan barato nga serbisyo ha tubig an katawhan ngan suktan an mga pribado nga korporasyon ha patubig ha palpak nira nga serbisyo.

Gindunganan han katawhan han protesta an perwisyo nga dara han kawaray han tubig. Dara-dara an mga balde ngan timba, kumadto hira ha upisina han MWSS hadton Marso 12 ngan 15. Naglansar liwat han pareho nga protesta an mga trabahador ha pangunguna han Kilusang Mayo Uno ha Welcome Ronda hadton Marso 14.

Kasumpay hini, naglansar han protesta ha Chinese Embassy ha Makati City hadton Marso 14 an mga katutubo ha pangunguna han SANDUGO agud kundenaron an mga proyekto nga mawakay ha kalibungan ngan maglulubong han Pilipinas ha utang sugad han Chico Dam ngan Kaliwa Dam.

Presensya militar han US ha Pilipinas, natikahiluag

Natikadako an presensya han mga tropa nga Amerikano ngan mga operasyon militar hini ha Pilipinas. Iginlusot an ira presensya ha gintig-ob nga mga pagpapahiarang-militar, pagduong han mga bokis de gerra ngan iba pa nga "pagbisita" ngan aktibidad. Hadton Marso, diri mamenos ha 9,000 nga tropa nga Amerikano an nakada ha katunaan han nasud ha usa kapanahon.

Tikang Abril 1 tubtub 12, ginhi-mo han US an ika-35 nga Balikatan ha South ngan Central Luzon. Direkta ini nga gindumaraan han Operation Pacific Eagle-Philippines ngan ginpartisiparan han 3,500 nga sundalo nga Amerikano ngan 4,000 nga sundalo nga Pilipino. Tikang Marso 17, nakada na ha nasud an pipira ha mga napartisipar hini nga tropa nga Amerikano para ha "sibil-yang-militar" nga mga aktibidad. Haros kadungan ini ha iginlansar nga ika-15 Pacific Partnership ha Eastern Visayas nga lumastar tikang Marso 10-24 ngan ginpartisiparan han 1,600 nga sundalo nga Amerikano. Pumatong an nasering nga pagpapahiarang ha Exercise Sallaknib nga iginlansar ha Nueva Ecija tikang Marso 4 tubtub 14. An nasering nga mga pagpapahiarang pipirala ha 281 nga aktibidad-militar nga nakatalaan nga iginlansar han US ha nasud yana nga tuig.

Kadungan hini nga mga pagpapahiarang an pagduong han USS Blue Ridge, an nanguna nga barko panggerra han US Navy ha Manila Bay hadton Marso 14. An nasering nga barko, nga mayda sakay nga 3,000 nga sundalo nga Amerikano, iginkunsidera nga usa nga base militar ha dagat.

Dugang dinhi, gin-abre na han US an teritoryo han Pilipinas ha iba nga dayuhan nga hukbo gamit an hadto anay giutan la han US ngan Pilipinas nga Balikatan. Pumartisipar na an mga sundalo nga Australiano hini nga mga pagpapahiarang tikang pa 2012. Ginpaupod liwat han US an mga hukbo han Japan, South Korea, East Timor, Brunei, Thailand, Singapore, ngan United Kingdom komo mga "obserber." Importante ha US an nasering nga pagpapahiarang labi pa nga lima nga nasud la ha kadak-an han Pacific, an pinakahiluag ha mga rehiyon-militar nga ginlulupgop han usa nga kumand

han US, an abrido ha presensya han mga tropa nga Amerikano ha pagkayana. Ha gapil han AFP, partikular nga inupod ha Balikatan an bag-o kaupay nga gintukod ngan ginpondohan han US nga 1st Brigade Combat Team nga kulaos naipalarum ha lokal nga Special Operations Command.

Sugad ha naglabay, gin-gagamit han US nga tahub an pagpapahiarang agud maglansar han magkadirudilain nga operasyon militar. Gin-gagamit hini an mga buruhaton ha kawanggawa sugad han pagtukod han mga misyon medikal, pagtututudo ngan literasiya ngan iba pa agud tagan-rason an pagsakob han langyawanon nga mga tropa ha higrayo nga baryo ha magkalain-lain nga dapit han nasud. Hini nga tuig, kulaos nagtindog ini han mga eskoylahan ha Batangas ngan Leyte.

Nahitabo ini ngatanaan kahuman an pagbisita han pinuno han Department of State han US nga hi Michael Pompeo hadton Pebrero 28. Umagi hi Pompeo agud atubangon an pag-inaringasa han mga upisyal ni Duterte agud "utro nga pasyadahang" an Mutual Defense Treaty, an tratado militar nga gin-gagamit han US para ha dirudiretso nga presensya han mga tropa hini ha nasud. Kunohay igin-insister nira nga kinahanglan han bag-o nga tratado agud lupgupon an mga soberano nga teritoryo han Pilipinas ha South China Sea.

An tinuod, naghimo la hira Duterte ngan iya mga upisyal han aringasa agud dugngan han US an limos nga ayuda ngan higamit-militar nga igintambak hini ha Pilipinas. Ha partikular, ginlanat ni Duterte an pira kayukot nga magbakod nga armas nga ginbalabgan han Senado han US tungod han madugo nga "gerra kontra-druga" han rehimen. AB

Atuhan an Oplan Samadhan—CPI-Maoist

Nanawagan an Communist Party of India (CPI)-Maoist ha katawhan nga Indian nga atuhan an Operation Samadhan (o "solusyon" ha pulong nga Indian), an pinakaurhi nga kampanya han panmuyopoy han reaksyunaryo nga estado nga Indian. Kabaliskaran ha igindeklara hini nga katuyuanan ha pagdadara han mga "solusyon" ha nagkukurig nga komunidad han India sugad han irigasyon, edukasyon, serbisyo panlawas ngan iba pa, an Operasyon Samadhan usa nga operasyon agud palayason an katawhan ha mga tuna nga karuyag tindugan han dagko nga kompaniya han mga *megadam*. Lupgop han nasering nga operasyon an Chhattisgarh, Bihar, Odisha, Maharashtra, Andhra Pradesh, Telangana, West Bengal, Madhya Pradesh ngan Jharkhand—mga lugar han mga adivasi o katutubo.

Gin-gagamit han reaksyunaryo nga estado an CPI-Maoist komo "internal nga tarhug" agud tambakan han mga pwersa panseguridad an nasering nga mga lugar ngan igpailarum ini hira ha militarisasyon. Sering han CPI-Maoist, diri an mga komunista an tarhug ha mga komunidad kun diri an mga langyawanon nga kompaniya ngan mga pwersa panseguridad han estado nga gin-gagamit nira.

Ha tinuod, pira na nga mga komunidad an napalayas ha tahub han "industriyalisasyon" ngan "kauswagan." Gin-akusaran han estado an mga residente dinhi nga mga kaapi han CPI-Maoist ngan ginsalawdan han sedisyon ngan iba pa nga hini-mu-himo nga kaso. Ha sugad, napipiritan hira nga bayaan an ira mga komunidad agud likyan an brutalidad han mga pulis ngan sundalo. Kaupod dinhi an mga masaker, panmatay, panreyp ha kababayin-an, pangastigo ngan iba pa nga pangabusos.